

پژوهش‌نامه نقد و هابیت؛ سراج منیر ♦ سال ششم ♦ شماره ۲۲ ♦ تابستان ۱۳۹۵
صفحات: ۱۴۵-۱۷۴ ♦ تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۶/۰۳ ♦ تاریخ تأیید: ۱۳۹۵/۰۳/۱۵

جنگ‌های ایدئولوژیک القاعده شبه جزیره عربستان در داخل و خارج از کشور

رابین سیمکاکس

مترجم: محمدجواد امید*

چکیده

بررسی افکار و فعالیت‌های شاخه‌های القاعده در کشورهای اسلامی یکی از نیازهای اساسی منطقه است. رابین سیمکاکس در مقاله (AQAP's Ideological Battles at Home and Abroad) با اذعان به این که القاعده عربستان، گروهی نیرومند است، به بررسی عملیات‌های این گروه پرداخته و به نفوذ این گروه در یمن به همراه دیگر بازیگران سیاسی‌اش، همچون اخوان المسلمین و حوثی‌ها اشاره کرده و به شکاف میان ایمن‌الظواهری و ابوبکر بغدادی تأکید می‌کند. او با ذکر شواهدی نزدیکی میان القاعده عربستان به داعش را مطرح نموده؛ اما در پایان، این نظریه که القاعده عربستان به داعش پیوسته است را نمی‌پذیرد. سپس با اشاره به نفوذ القاعده عربستان در یمن و متأثر شدن این گروه از داعش، به جنبش حوثی‌ها پرداخته است. وی جنبش حوثی‌ها را، بازخورد طبیعی فقر و مشکلات سیاسی کشور یمن می‌داند.

کلیدواژه‌ها: القاعده، عربستان، فعالیت‌ها، داعش، یمن، حوثی‌ها.

مقدمه

رابین سیمکاکس^۱ یکی از محققان انجمن هنری جکسون است.^۲ او در گذشته عضو اتاق فکر پژوهشکده «انسجام اجتماعی» در انگلستان بوده است که آن مؤسسه به مطالعه تروریسم و خشونت‌گرایی می‌پردازد. وی سابقه نویسندگی در وزارت امور خارجه، وال استریت ژورنال، لس آنجلس تایمز، نیو ریپابلیک، آتلانتیک و واشنگتن تایمز را داشته و همچنین حضور در شبکه‌های مختلف تلویزیونی همچون بی بی سی، سی ان ان و اسکای نیوز و... را تجربه کرده است. رابین سیمکاکس فارغ التحصیل مؤسسه سیاست خارجه مطالعات آمریکا است و متخصص در تروریسم و امنیت ملی، به خصوص القاعده و وابستگان آن است.^۳

می‌توان گفت مقاله حاضر، از جهاتی دارای اهمیت است:

- ۱- شناخت گسترش دامنه فعالیت گروه القاعده در سراسر عالم اسلامی و غیراسلامی و پیامدهای آن بر پیروان مذاهب امری لازم است. این مقاله با پیگیری فعالیت‌های القاعده عربستان و ارتباط داعش با آن درصدد شناخت فعالیت‌های این گروه در یمن است، علاوه بر این به جنبش حوثی - که مورد توجه کشور ایران است - پرداخته است.
- ۲- ترجمه این گونه مقالات نه تنها جنبه تخریبی ندارد، بلکه یکی از شیوه‌های صحیح در اتخاذ روشی کارآمد در برخورد با آمریکا و متحدانش است؛ چرا که این مقاله نوشته یکی از فارغ التحصیلان مؤسسه سیاست خارجه مطالعات آمریکاست.
- ۳- این مقاله در جلد ۱۸ مجله «روند فعلی در ایدئولوژی اسلامی»^۴ به چاپ رسیده است. از طرفی دیگر مؤسسه هادسون که منتشر کننده این مجله است، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. مؤسسه هادسون^۵ یک سازمان تحقیقاتی است که از نظر سیاسی به حزبی

1. Robin Simcox

2. Henry Jackson Society

3. <http://henryjacksonsociety.org/people/professional-staff/research-staff-and-associates/robin-simcox/>

4. Current Trends In Islamist Ideology.

5. Hudson Institute.

وابسته نیست. این مؤسسه در سال ۱۹۶۱ میلادی توسط هرمان کان^۱ تأسیس شده است. پژوهش‌های مؤسسه به تحقیقات نوآورانه و تجزیه و تحلیل آن‌ها اختصاص داده شده است. یکی از بخش‌های مؤسسه، به اسلام و آینده جهان اسلام اختصاص دارد. این قسمت، برنامه گسترده‌ای از طریق تحقیقات، تجزیه و تحلیل در کشورهای مسلمان انجام می‌دهد. تمرکز اصلی این بخش، بر ایدئولوژی پویا در اسلام و چگونگی تأثیر مباحث سیاسی و مذهبی بر جریان تندروی اسلامی است. هدف این بخش این است که از سویی به معرفی جریان معتدل و دموکرات اسلامی بپردازد و آن را به عنوان جانشینی برای اسلام‌گرایان خشونت‌گرا معرفی کند و از سوی دیگر با توسعه گزینه‌های سیاسی مؤثر و راهبردی با پدیده شوم افراط‌گرایی مبارزه کند.^۲

در پایان ذکر این نکته لازم است که ترجمه این نگاشته از روی اصل آن به زبان انگلیسی یعنی (AQAP's Ideological Battles at Home and Abroad)^۳، صورت گرفته است. از آنجا که برخی از جملات از اغلاق و پیچیدگی خاصی برخوردار بود، در جمله‌بندی‌ها تغییراتی داده شده است تا درک خواننده از آن راحت‌تر شود.

جنگ‌های ایدئولوژیک القاعده شبه جزیره عربستان در خانه و خارج از کشور

القاعده شبه جزیره عربستان، یک تهدید بزرگ برای یمن و غرب به شمار می‌رود؛ برای مثال هفتم ژانویه سال ۲۰۱۵ میلادی حادثه‌ای غم‌بار برای دانشجویان رغم خورد و در این عملیات که از سوی القاعده عربستان شکل گرفت، ده‌ها تن از دانشجویان دانشکده

۱. Herman Kahn. هرمان کان در ۱۵ فوریه سال ۱۹۲۲ در نیوجرسی امریکا متولد شد. پدر و مادر وی از مهاجران یهودی شرق اروپا بودند که به امریکا مهاجرت کردند. هرمان کان تحصیلات آکادمیک خود را در رشته فیزیک و در دانشگاه کالیفرنیا لس آنجلس آغاز کرد و پس از پایان جنگ جهانی دوم توانست مدرکش را از این دانشگاه دریافت کند. در دهه پایانی عمر هرمان کان و همزمان با فروکش کردن تنش‌ها و بحران‌های دوران جنگ سرد، وی به آینده‌پژوهی علاقمند شد. کان در موسسه هادسون که در سال ۱۹۶۱ توسط خود او و با کمک دو تن دیگر تأسیس یافته بود، به مقابله با بدبینی درباره چشم انداز توسعه پیوسته اقتصاد جهان پرداخت و در این راستا کتاب «۲۰۰ سال آینده» را با همکاری ویلیام پروان و لنون مارتل در سال ۱۹۷۶ و در سه جلد به نگارش درآورد. <http://www.iran-futures.org>.

۲. <http://www.hudson.org/about>.

۳. Al-Qaeda In The Arabian Peninsula(Aqap).

افسری در صنعاء کشته شدند. غرب نیز طعم تلخ ایدئولوژی القاعده عربستان را چشید. برای درک بهتر این مطلب باید به حمله سعید و شریف کواشی^۱ (آن‌ها به یمن سفر کرده و تحت آموزش و پشتیبانی مالی القاعده عربستان بودند) در پاریس اشاره کرد. سعید و شریف در سال ۲۰۱۱ میلادی، دوازده نفر از کارمندان دفتر پاریس «چارلی ابدو» را کشتند (چارلی ابدو همان مجله طنزی است که کاریکاتور پیامبر ﷺ را منتشر کرده بود).^۲ القاعده مسئولیت این عملیات را به عهده گرفت.^۳ در حقیقت، در سال ۲۰۱۳، سردبیر چارلی ابدو در مجله تبلیغاتی القاعده یعنی اینسپایر^۴، به عنوان یک هدف برای ترور شناسایی شده بود. القاعده عربستان در سال‌های اخیر، افزون بر این حمله، به تعدادی حملات برجسته در حمل و نقل هوایی کشورهای غربی مبادرت کرده است. همچنین صدها نفر از اعضای نظامی و امنیتی یمن را به قتل رسانده و در سفارت‌های خارجی واقع در صنعا بمب‌گذاری متعددی کرده است. در واقع آن‌ها گروه بسیار نیرومندی هستند.

ناگوارتر این که القاعده عربستان توانست پناهگاه‌های مطمئن متعددی در یمن بسازد که هر ج و مرج به وجود آمده به وسیله بهار عربی در ژانویه ۲۰۱۱ میلادی، به آن کمک کرد. در این قیام که با عنوان بهار عربی از آن یاد می‌شود، ممکن است بیش از ۲۰۰۰ نفر کشته شده باشند. قیامی که منجر به استعفاء رئیس جمهور، یعنی علی عبدالله صالح گشت. وی بیش از سه دهه بر یمن حکومت کرد.

با این حال، القاعده عربستان تنها گروهی نیست که به دنبال استفاده از تغییر مناسبات قدرت در بهار عربی باشد. دیگر بازیگران کلیدی، همچون اخوان المسلمین

۱. سعید کواشی ۳۴ ساله و شریف کواشی ۳۲ ساله، دو برادر الجزایری تبار هستند که در پاریس به دنیا آمده‌اند. اسناد و مدارک به دست آمده نشان می‌دهد که آنان به یمن سفر کرده بودند و ارتباط نزدیکی با داعش داشته‌اند و تابستان سال ۱۳۹۳ شمسی، از سوریه به فرانسه بازگشته بودند. <http://iran-newspaper.com/Newspaper/BlockPrint/47712>

۲. رویترز، ۱۲ ژانویه ۲۰۱۵.

<http://in.reuters.com/article/2015/01/11/france-shootingyemen-idINKBN0KK0GY20150111>.

۳. اخبار CBS، ۱۴ ژانویه ۲۰۱۵.

<http://www.cbsnews.com/news/aqap-al-qaeda-in-yemen-claims-responsibility-for-charliehebdo-attack-in-paris>

4. Inspire.

مرتبط با حزب الاصلاح و ژنرال علی محسن الاحمر (فرمانده نظامی بسیار قدرتمند) نیز به دنبال آن بودند. در این میان، چشم‌گیرترین گروه، گروهی است که به عنوان یک جنبش شیعی با عنوان حوثی شناخته می‌شود. این جنبش قیامی به راه انداخت، تا کنترل خود را بر مناطق کلیدی همچون بخش‌هایی از صنعا گسترش دهد. وضعیت امروزی یمن آشفته است و چنانچه دولت باقی بماند، در عمل از شکل دادن به رویدادها ناتوان است.

از سویی دیگر، القاعده مغرب نیز پا به عرصه رقابت در یمن گذاشت. این رقابت، برای نفوذ در جنبش جهانی جهاد است. ظهور داعش، این ستیز را دوچندان کرد. امیر داعش، ابوبکر بغدادی، پس از به دست گرفتن مقدار قابل توجهی از سرزمین عراق در ژوئن ۲۰۱۴ میلادی اعلام خلافت کرد؛ اما اعضای القاعده در پاسخ به پیشرفت داعش، نظرات گوناگونی داشتند که همین امر، منجر به تقسیم القاعده گشت، از سوی دیگر القاعده عربستان، بین پیروی از القاعده یا داعش سر در گم است.

این مقاله به بررسی موارد ذیل می‌پردازد:

- ۱- بهبود ارتباط القاعده عربستان و داعش در زمینه رشد داعش
- ۲- رویکرد القاعده عربستان به حل و فصل اختلافات به وجود آمده
- ۳- بررسی نفوذ القاعده عربستان در چارچوب کلی شکاف سیاسی و ایدئولوژی جاری یمن

شکاف در میان القاعده عربستان و داعش

به منظور فهم اهمیت ارتباط القاعده عربستان با داعش در زمینه جنبش جهاد، لازم است که دلایل پشت پرده شکاف داعش و القاعده روشن گردد، حتی پیش از جدایی القاعده با داعش، روابط بین القاعده و گروه وابسته به آن در عراق، از مدت‌ها قبل، تیره و تار شده بود. رهبر ارشد القاعده از عدم تمایل گروه عراقی به اجرای اوامر اظهار تأسف کرد. همچنین، او از زیان قتل‌های بی‌رویه گروه عراقی - که سبب شهرت القاعده در جهان

اسلام شد-، افسوس خورد.^۱ با این حال، این قیام سوریه در سال ۲۰۱۱ میلادی بود که به جدایی بین داعش و القاعده سرعت بخشید. بغدادی در حین آشفته‌گی سوریه، فرصتی برای اعمال نفوذش احساس کرد. او از عراق، جنگجویان را در قالب جبهه النصره^۲ به سوریه اعزام کرد که آنان را به عنوان معارضین کارکشته در برابر رژیم بشار اسد گسترش دهد. در آوریل ۲۰۱۳ میلادی، بغدادی، جبهه النصره را به عنوان یک سازمان داخلی خود با نام دولت اسلامی عراق و شام گنجانده و تسلط خود را بر سرتاسر فعالیت‌ها در سوریه بروز داد؛^۳ اما امیر جبهه النصره، «ابومحمد الجولانی» با بغدادی مخالفت کرد و ایمن‌الظواهری برای حل اختلاف میان او و بغدادی وارد صحنه گردید. ایمن‌الظواهری ضمن حمایت از جولانی، در تابستان سال ۲۰۱۳ میلادی، از سویی فرمان به مستقل بودن فعالیت گروه جبهه‌النصره را صادر کرد و از سوی دیگر خواهان تمرکز بغدادی بر عراق شد؛^۴ اما بغدادی با عدم اطاعت از این دستور، منجر به راه‌اندازی جنگ بین جبهه‌النصره و داعش در بخش‌هایی از سوریه شد.^۵ بغدادی در پایان سال ۲۰۱۳، مکاتبات خصوصی به دیگر نمایندگان صاحب امتیاز القاعده می‌فرستاد و بر تغییر بیعت ایشان از ظواهری اصرار می‌کرد.^۶ در فوریه ۲۰۱۴ میلادی، با سرسختی آشکار بغدادی، روابط القاعده با داعش توسط ایمن‌الظواهری قطع شد.^۷ در ماه‌های بعد، برخی از

۱. مجله جنگ طولانی، ۱۲ اکتبر ۲۰۰۵

http://www.longwarjournal.org/archives/2005/10/dear_zarqawi_a.php
2. anf.

۳. موسسه تحقیقات رسانه خاورمیانه، ۸ آوریل ۲۰۱۳
<http://www.memri.org/report/en/0/0/0/0/0/7119.htm>

۴. الجزیره، ۹ ژوئن ۲۰۱۳
<http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2013/06/2013699425657882.html>

۵. الجزیره، ۸ فوریه ۲۰۱۴
<http://english.alarabiya.net/en/News/middle-east/2014/02/08/Activists-say-ISIS-top-commander-killed-in-Syria-.html>

۶. تروریسم، ۵ بعد مشاوران، ۴ دسامبر ۲۰۱۳.

۷. واشنگتن پست، ۳ فوریه ۲۰۱۴.

تحلیگران بر این باور بودند که القاعده، ضمن حفظ کردن گروه‌های جهادی، توانایی نابود کردن گروه‌های وفادار به داعش را دارد.^۱

آشتی ممکن

رهبر ارشد القاعده عربستان، همچنان به الظواهری وفادار مانده است و با وجود استدلال‌های مخالف، هیچ مدرکی که نشان‌دهنده پیوستن این گروه به داعش باشد، وجود ندارد.^۲ در پیامی که القاعده عربستان منتشر کرد، حمایت از الظواهری موج می‌زند. در حقیقت، القاعده عربستان بر تقویت وحدت در میان اهل سنت متمرکز شده و در پیامی خواستار وحدت در مقابل دشمنان مشترک همچون ایالات متحده و ایران شد. همچنین رویکرد وحدت‌گرایانه القاعده عربستان، در صدور پیامی که در مارس ۲۰۱۴ میلادی به صورت آنلاین پخش شد، قابل مشاهده است. در این پیام آمده است: «ما نسبت به همه گروه‌هایی که به خاطر خداوند جهاد می‌کنند، یک موضع داریم. ما از ابتدا دقت داشته‌ایم که یک موضع برادرانه نسبت به همه مجاهدان داشته باشیم». این پیام از این جهت که پس از کشته شدن نماینده اصلی القاعده در سوریه، «ابو خالد السوری» به دست مبارزان داعش بود، قابل توجه است.

از دلایل دیگر پایبند بودن القاعده عربستان به ایمن‌الظواهری (رهبر القاعده)، ادای احترام امیر القاعده عربستان «نصیر الوحیشی» به الظواهری در جولای ۲۰۱۴ میلادی است. در همین حال نظریه‌پردازان کلیدی القاعده عربستان، به صورت مستقل یک

http://www.washingtonpost.com/world/middle_east/al-qaedadisavows-any-ties-with-radical-islamist-isis-group-in-syria-iraq/2014/02/03/2c9afc3a-8cef-11e3-98ab-fe5228217bd1_story.html

۱. تایمز، ۱ ژولای ۲۰۱۴.

<http://www.thetimes.co.uk/tto/news/world/middleeast/iraq/article4134801.ec>

۲. مجله جنگ طولانی، ۱۹ اگست ۲۰۱۴.

<http://townhall.com/tipsheet/danieldoherty/2014/08/1/9scary-al-qaeda-and-isis-joiningforces-n1880591>

۳. القاعده مغرب اسلامی خواستار صلح بین گروه‌های جهادی شد. مجله جنگ طولانی، ۲ جولای ۲۰۱۴.

http://www.longwarjournal.org/archives/2014/07/al_qaeda_in_the_isla.php#ixzz3hmvymxmu

ویدئوی به ظاهر حمایت‌کننده از امیر القاعده منتشر کردند.^۱ این پیام‌ها نیز به لحاظ زمانی، پیام‌های راهبردی بودند؛ چرا که این پیام‌ها تنها پس از چند روز از اعلام خلافت بغدادی صادر شدند.

در ۱۲ آگوست ۲۰۱۴ میلادی، القاعده شبه‌جزیره عربستان، فیلم دیگری مربوط به داعش را از طریق بنیاد رسانه الملاحم^۲ منتشر کرد. در این فیلم، نظریه‌پرداز کلیدی القاعده عربستان «ابراهیم الریش» پیروزی‌های اهل سنت را که در میدان جنگ عراق به دست آمده است، ستایش کرد،^۳ اگر چه ابراهیم الریش با صراحت از داعش نام نبرده است؛ ولی بیان می‌کند که:

من به همه مجاهدین، در همه جبهه‌ها و همه مسلمین به خاطر پیروزی‌هایی که برادران ما در عراق در مقابل دست‌نشانده ایرانیان به دست آورده‌اند، تبریک می‌گویم... چه کسی در پیروزی مسلمانان اهل سنت و در شکست نیروهای مالکی (نخست وزیر سابق عراق) خوشحالی نمی‌کند؟^۴

دو روز بعد، القاعده عربستان بیانی «ارائه مشاوره امنیتی به برادرانمان در عراق» را منتشر کرد، که در آن «همبستگی با برادران مسلمان ما در عراق» را اظهار داشت: «ما در کنار برادران مسلمان خود در عراق، در برابر توطئه آمریکا و ایران و عوامل آنها از میان حاکمان مرتد خلیج، ایستاده‌ایم».^۵ یک حساب توییتر که به انصار الشریعه (شاخه شورشی القاعده عربستان) وابسته است، نیز یک پیام مشابه فرستاد.^۶

۱. القاعده عربستان از ایمن الظواهری تعریف می‌کند. دانشمندان جهادگرا در برابر تهمت‌ها ایستاده‌اند. مجله جنگ طولانی، ۸ جولای ۲۰۱۴، http://www.longwarjournal.org/archives/2014/07/aqap_praises_zawahir.php

۲. نهاد "الملاحم" شاخه تبلیغاتی القاعده است. <http://www.jomhornews.com/doc/news/fa/55333>

۳. مجله جنگ طولانی، ۱۳ آگوست ۲۰۱۴.

http://www.longwarjournal.org/threat-matrix/archives/2014/08/aqap_ideologue_praises_jihadi.php

۴. رویترز، ۱۳ آگوست ۲۰۱۴.

<http://www.reuters.com/article/2014/08/13/usiraqsecurityqaedayemenidUSKBN0GD19Z3>

۵. یمن تایمز، ۱۹ آگوست ۲۰۱۴.

<http://www.yementimes.com/en/1808/news/4216/AQAP-announces-support-for-ISIL.htm>

۶. رویترز، ۱۴ آگوست ۲۰۱۴.

<http://www.reuters.com/article/2014/08/14/usiraqsecurityyemenidUSKBN0GE2DC20144>

برخی افراد از این پیام‌ها، برداشت اشتباهی داشته‌اند و آن‌ها را در راستای امکان جدا شدن القاعده عربستان از القاعده و بیعت کردن با البغدادی تفسیر کرده‌اند.^۱ در واقع این پیام‌ها، اعلامیه‌هایی است که در حمایت از اهل سنت و پیروزی‌هایی است که ضد دولت شیعی در عراق به دست آوردند. برداشت صحیح از این پیام‌ها، نفرت شدید جنگجویان القاعده عربستان از شیعیان است.

بیانیه‌های متعدد القاعده عربستان در ماه‌های اخیر، حمایتی بودن این نامه‌ها را تأیید می‌کند. در سپتامبر ۲۰۱۴، یک بیانیه مشترک از طرف القاعده عربستان و یک عضو وابسته به القاعده (القاعده در مغرب اسلامی) منتشر شد که در آن جهادیون در سوریه به جهاد ضد دشمن مشترکشان (ایالات متحده و کمپین صلیبیونش)، تشویق شدند. در این بیانیه، استدلال می‌شود که اختلاف، تنها موجب ضعف جنبش جهادی و بهره بردن دشمنان (مسیحیان، یهودیان، شیعیان و علویان) می‌شود.^۲

در همان ماه، القاعده عربستان نیز یک ویدئوی مربوط به داعش را، از طریق بنیاد رسانه‌ای الملاحم منتشر کرد. این ویدئو موجب برجسته شدن شیخ ناصر بن علی الانسی (سرباز کهنه کار جهادی القاعده که با اسامه بن لادن رابطه داشت) شد. در این ویدئو بر تشکیل ائتلافی برای ضربه زدن به رأس بی اعتمادی و ناباوری، یکی کردن تلاش‌ها، فراموشی تفاوت‌ها و یگانگی صفوف در برابر دشمن صلیبی توسط القاعده، تأکید شده است. انسی، به صورت قابل توجه، ضربه زدن به آمریکا و منافعش به عنوان دشمن اصلی را تشویق کرد.^۳ انسی بر اهمیت ایران به عنوان یک دشمن تأکید کرده و دستاوردهای زمینی حوثی‌ها را در یمن به طرح ایران نسبت می‌دهد. وی همچنین جنگ بر ضد داعش

۱. سیاست خارجی، ۱۹ آگوست ۲۰۱۴.

http://southasia.foreignpolicy.com/posts/2014/08/19/aqap_sides_with_isis_karzai_calls_for_end_to_impasse_police_arrest_150_in_islamabad

۲. مجله جنگ طولانی، ۱۶ سپتامبر ۲۰۱۴.

http://www.longwarjournal.org/archives/2014/09/al_qaeda_branches_ur.php

۳. مجله جنگ طولانی، ۱ اکتبر ۲۰۱۴.

http://www.longwarjournal.org/archives/2014/10/aqap_leader_calls_on.php.

در عراق و سوریه را طراحی ایران می‌داند. انسی نه تنها القاعده عربستان و داعش، بلکه همه اهل سنت را برای یک نبرد حماسی در برابر دشمنان مشترکشان مرتبط کرد. به همین منظور وی در جایی دیگری می‌گوید: «پیام این است که باید مجاهدان، جنگ‌های داخلی را به منظور تمرکز بر روی جنگ‌های راهبردی بزرگ‌تر، به پایان رسانند». با این حال انسی، از انتقاد به داعش ترسی ندارد؛ به عنوان مثال او فیلم‌برداری از بریدن سر مردم توسط داعش و انتشار آن را غیرقابل قبول و وحشیانه توصیف می‌کند.^۱

القاعده عربستان بار دیگر در ماه اکتبر، در توئیت به دشمنان مشترک اشاره کرد. القاعده عربستان در این توئیت، ضمن اشاره به جنگ ضد برادرانمان در دولت اسلامی در جستجوی راهکاری مناسب در برابر کمپین جنگ‌های صلیبی جهانی است. القاعده عربستان در پیامی دیگر نیز از مجاهدان درخواست کنار گذاشتن اختلافات و جلوگیری از جنگ‌های داخلی را داشت. این گروه از مجاهدان خواست که تلاش خود را در بیرون راندن کمپین جنگ‌های صلیبی که همه را هدف گرفته است، صرف کنند.^۲

با توجه به این پیام‌ها، باید گفت که رهبر القاعده عربستان، خواهان وحدت بیشتر است. این در حالی است که داعش در فکر آشتی با القاعده نیست. این پیام‌های رسیده از سوی القاعده عربستان را می‌توان یکی از گسترده‌ترین گام‌هایی دانست که الظواهری به عنوان رهبر اصلی القاعده، برای بهبود روابط با داعش از زمان اخراج داعش در فوریه ۲۰۱۴، برداشته است.^۳ تلاش‌های القاعده در بهبود روابط میان این گروه و داعش با این واقعیت که تا کنون هیچ یک از شخصیت‌های کلیدی القاعده به داعش ملحق نشده است، تایید می‌شود؛ به عنوان مثال نصیر الوحیشی (امیر القاعده عربستان) را می‌توان به

۱. العربیه، ۸ دسامبر ۲۰۱۴

<http://english.alarabiya.net/en/News/middle-east/2014/12/08/Yemen-s-alQaeda-denounces-barbaric-beheadings-.html>

۲. مجله جنگ طولانی، ۱۷ اکتبر ۲۰۱۴.

http://www.longwarjournal.org/archives/2014/10/al_qaeda_portrays_us.php.

۳. مجله جنگ طولانی، ۲ می ۲۰۱۴.

http://www.longwarjournal.org/archives/2014/05/zawahiri_makes_anoth.php.

عنوان داور حل اختلافات داخلی القاعده در نظر گرفت (شاخص‌ترین پناهنده‌ای که توانست موضع طرف‌ها را تغییر دهد) و ممکن است قبل از جدایی داعش از القاعده، میانجی‌گری کرده باشد.^۱ احتمال دارد که این میانجی‌گری، تلاشی برای بهبود روابط میان گروه‌ها باشد و در نظر گرفتن این مطلب، به عنوان فراری شدن او از القاعده، اشتباه است؛ چرا که وحیشی، پس از اعلان خلافت بغدادی، الظواهری را ستود و به عنوان مدیر کل القاعده در تابستان سال ۲۰۱۳ ارتقا یافت.^۲ این نخستین باری بود که القاعده اجازه داد، رهبر پاکستانی‌اش از سطح یک رهبر منطقه‌ای به چنین مقام بالایی دست یابد. امروزه، وحیشی به عنوان یک مدعی اصلی به جای الظواهری ظهور کرده است.

شخص بعدی که باید او را نیز پایبند به الظواهری دانست، ابراهیم العسیری (بمب‌ساز کلیدی القاعده) است.^۳ عسیری برای جهاد کردن در عراق، پس از حمله آمریکا در سال ۲۰۰۳ میلادی، مشتاق بود و همین امر باعث گشت که وی در کشورش (عربستان) زندانی شود. در بند بودن عسیری، او را به تغییر نگرش نسبت به حکومت کشورش سوق داد و بیان داشت: «تا آن نقطه (زمانی که زندانی شدم) نمی‌دانستم که دولت سعودی در خدمت صلیبیون (یعنی آمریکا) است».^۴

برنامه‌های بعدی عسیری، مبتنی بر بینش جدید وی بود؛ برای مثال در آگوست ۲۰۰۹ میلادی، عسیری به همراه برادرش به دنبال ترور محمد بن نایف (وزیر کشور عربستان) با بمب دست‌ساز خود بود. وی هم‌چنین عمر فاروق را به بمب مجهز کرد و هدف از این کار، انفجار هواپیما در سفر هوایی از هلند به آمریکا در روز کریسمس بود. این

۱. فاینانشایل تایمز، ۱۷ سپتامبر ۲۰۱۴.

<http://www.ft.com/cms/s/0/d964dcb6-3e82-11e4-adeb-00144feabdc0.html#axzz3hl9sjqkj>.

۲. مجله جنگ طولانی، ۶ آگوست ۲۰۱۳.

http://www.longwarjournal.org/archives/2013/08/aqap_emir_also_serve.php.

۳. واشنگتن تایمز، ۱ جولای ۲۰۱۴.

<http://www.washingtontimes.com/news/2014/jul/1/isis-nabs-underwear-bomb-creatoribrahim-hassan-al/>.

۴. سی تی سی سنتینال، ۲۴ جولای ۲۰۱۲.

<https://www.ctc.usma.edu/posts/a-profile-of-aqaps-upper-echelon>

نکته قابل توجه است که تمرکز عسیری بر روی آمریکا و عربستان با اولویت‌های القاعده عربستان تطبیق پیدا می‌کند. همچنین هیچ مدرکی که نشان دهد عسیری از ایدئولوژی القاعده عربستان دور شده باشد، در دست نیست، اگرچه رهبر القاعده عربستان بی‌باکانه بر وفاداری خود به الظواهری و القاعده باقی مانده است؛ اما اعضای عادی دارای ثبات کمتری هستند. مقامات رسمی آمریکا، شاهد پناهنده شدن اعضای القاعده عربستان به داعش بودند. این جریان پس از گسترش ارضی داعش در تابستان سال ۲۰۱۳ میلادی بود،^۱ حتی یکی از تحلیل‌گران توانا مدعی شد که داعش، جنگجویان مرتبط با القاعده عربستان را در یمن آموزش می‌داد و اعضای القاعده عربستان به خاطر پیوستن به گروه داعش، به عراق و سوریه رفتند.^۲

از جمله کسانی که به داعش پیوسته الهتاری است؛ چرا که وی در حمایت از داعش، بیانیه عمومی صادر کرد و مأمون حاتم نیز از بارزترین اشخاصی است که پیوستن به داعش را تجربه کرد. مأمون یک رهبر قبیله‌ای و ایدئولوگ القاعده عربستان به حساب می‌آید، اگرچه این نقش از سوی القاعده عربستان مورد تأیید نیست. شهرت حاتم این شایعه را ترویج داد که او هدف حمله یک پهباد آمریکایی در مارس ۲۰۱۴ میلادی قرار گرفته است.^۳ حاتم مجموعه‌ای از پیام‌های حمایتی در توئیتر در تأیید خلافت بغدادی چه قبل از خلافت و چه بعد از آن ارسال کرد.^۴ با این حال، حاتم نتوانست (همان طور که توماس جاسکلین در مجله جنگ طولانی اشاره کرده بود) از فعالیت‌های مجاهدان یمنی که با بغدادی بیعت کرده بودند، حمایت و پشتیبانی کند. در واقع، حاتم با استفاده از توئیتر، از سویی

۱. واشنگتن پست، ۹ آگوست ۲۰۱۳.

http://www.washingtonpost.com/world/nationalsecurity/fighersabadoningalqaedaafaestjoinislamicstateusofficialssay/2014/08/09/c5321d101f0811e4ae540cfe1f974f8a_story.html.

۲. یمن تایمز، ۱۹ آگوست ۲۰۱۴.

۳. مجله جنگ طولانی، ۳ مارس ۲۰۱۴.

http://www.longwarjournal.org/archives/2014/03/us_targets_aqap_comm.php.

۴. الشرفاء، ۲۲ آپریل ۲۰۱۴.

http://al-shorfa.com/en_GB/articles/meii/features/2014/04/22/feature-01

خواسته است القاعده عربستان را به بیعت با بغدادی متقاعد کند و از سویی دیگر می‌خواهد از داعش برای تضعیف القاعده عربستان و تقسیم جنبش جهاد یمنی حمایت کند.^۱

شخص دیگری که متهم به پیوستن به داعش است، جلال بالدی است. وی یک فرمانده میدانی القاعده عربستان در استان‌های ابین، شبوه، حضرموت، البیضاء و لحج در جنوب یمن است.^۲ با این حال هیچ نشانه‌ای نیست که او قصد کرده باشد به خاطر مسأله داعش، به طور رسمی از القاعده عربستان جدا شود.

در سپتامبر ۲۰۱۴، گروه جدیدی در یمن که با عنوان حمایت‌کنندگان دولت اسلامی در یمن شناخته می‌شدند، یک ویدئو از نُه نفر از مجاهدین که با بغدادی بیعت می‌کردند را منتشر کرد.^۳ در ماه بعد روزنامه‌نگارها در یمن یک ایمیل از گروهی که از خود با عنوان حمایت‌کنندگان دولت اسلامی در شبه جزیره عربستان یاد کردند، دریافت کردند.^۴

بغدادی در اواسط نوامبر، بیعت گروه «مجاهدین یمن» را پذیرفت و بیان کرد که همه فعالیت‌های گروه‌های مجاهد دیگر در یمن، نامعتبر است.^۵ از این گروه‌های مختلف، شناخت کمی در دست است؛ از جمله این که آیا آنها سه نهاد مجزا هستند؟ شاید بتوان

۱. دیلی بیست، ۱۶ نوامبر ۲۰۱۴.

<http://www.thedailybeast.com/articles/2014/11/16/kassig-video-a-recruitment-tool-forisis.html>

۲. دیلی بیست، ۱۶ نوامبر ۲۰۱۴.

<http://www.thedailybeast.com/articles/2014/11/16/kassig-video-a-recruitment-tool-forisis.html>

۳. ۴ سپتامبر ۲۰۱۴.

http://www.criticalthreats.org/gulf-aden-security-review/gulf-aden-security-review-september-4-2014#_edn1.

۴. یمن تایمز، ۱۴ اکتبر ۲۰۱۴.

<http://www.yementimes.com/en/1824/news/4435/Email-declares-pro-Islamic-State-groupin-Yemen.htm>.

۵. سایت اینتل گروه، ۱۰ نوامبر ۲۰۱۴.

<http://news.siteintelgroup.com/blog/index.php/entry/308-is-releases-five-statements-of-allegiance-to-abu-bakr-al-baghdadi-in-24-hours>.

گفت که آنها شامل جنگجویان ناراضی القاعده عربستان به همراه طردشدگان گروه داعش هستند، هر چند این نظر را زیاد نمی‌توان تأیید کرد.

این اختلافات میان گروه‌های جهادی، «حارث بن غازی النظاری» مقام ارشد القاعده را به سرزنش کردن این گروه‌ها بر سر مسأله داعش وادار کرد؛ اما حارث به خاطر زیر سوال بردن مشروعیت خلافت داعش و مورد قبول مرجعیت اسلامی نبودن، به بغدادی پاسخگو بود. حارث مدعی شد که دشمنان میان صفوف مجاهدین، شکاف ایجاد کردند و گروه او به دنبال برجسته کردن اختلافات میان آنها و داعش به خاطر تقویت دشمنان، نیست. او به صراحت، حمایت القاعده عربستان از برادرانش را تأکید کرد. علاوه بر این گفت: «هنوز ما آن موقعیت (حمایت) را نگه داشتیم و معتقدیم که حمایت از برادران مجاهدان از جمله گروه‌ها و نهادها، صرف نظر از تمایلات و انحرافاتشان، لازم و ضروری است». النضاری از شادی القاعده عربستان از کاهش درگیری‌ها میان مجاهدین سوریه خبر داد. همچنین بر شادی بی‌حد القاعده عربستان از گزارش‌هایی که حاکی از امکان کاهش مبارزه مجاهدین در سوریه بود، تأکید کرد.^۱

با این حال پس از حمله‌های تروریستی به شارلی ابدو، بحث درباره رابطه داعش و القاعده عربستان پیچ و تاب دیگری گرفت. در ۸ ژانویه، «آمدی کولیالی»^۲ احتمالاً با شلیک تیر، یک افسر پلیس را در پاریس به قتل رساند و روز بعد از این ماجرا، پلیس فرانسه شاهد کشته شدن ۴ گروگان در نانوایی تحت تصرف «آمدی» بود. آمدی در حالی که دست بیعت به بغدادی داده بود، مدعی شد که این حملات، با عملیات شارلی ابدو هماهنگ شده است.^۳ با توجه به اختلاف بین القاعده عربستان و داعش، حدس و گمان قابل

۱. مجله جنگ طولانی، ۲۱ نوامبر ۲۰۱۴

http://www.longwarjournal.org/archives/2014/11/al_qaeda_in_the_arab_1.php.

۲. در ویدئویی که در شبکه‌های اجتماعی هواداران گروه تروریستی داعش منتشر شده است، آمدی کولیالی عامل گروگانگیری فروشگاهی در پاریس که طی دو روز ۵ نفر را کشت، قبل از ارتکاب این حمله تروریستی با ابو بکر البغدادی بیعت کرده بود. <http://fa.alalam.ir/news/1665577>

۳. نیویورک تایمز، ۹ ژانویه ۲۰۱۵

<http://www.nytimes.com/aponline/2015/01/08/world/europe/ap-eufrance-attack-suspects.html>

توجهی راجع به این که آیا حملات پاریس توسط این دو گروه هماهنگ شده بود، وجود دارد.^۱ به بیان ساده این بعید است؛ چنانچه مؤسسه شناخت سیاست خاورمیانه، «آرن زلین»، در واشنگتن اشاره کرده است که هر نوع هماهنگی میان برادران کوشی (معرفی) و کولیبال، به احتمال قوی وجود نداشته و این تنها از روابط شخصی شان نشأت می‌گیرد؛^۲ بنابراین، این دیدگاه که جنبش القاعده عربستان، به علت همسویی با داعش در حال فرسایش است، بسیار بعید است؛ اما اعلان خلافت داعش و درخواست این گروه از یمنی‌ها از سویی و از سوی دیگر عدم پیشرفت قابل توجه از جانب القاعده، القاعده عربستان را دچار مشکل کرده است. با این همه، القاعده عربستان، فرماندهی خود را تنها در ابین و شبوه، جنوب یمن در بهار و تابستان سال ۲۰۱۱ میلادی کنترل کرد و این تسلط در سال بعد از بین رفت. به نظر می‌رسد جنبش داعش دوام بیشتری دارد و توانایی حفظ قلمرویش را نیز نشان داده است. با توجه به این مطلب، باید گفت که درخواست وجود گروه القاعده به عنوان یک دولت نیمه متمرکز برای مدت طولانی‌تر از سوی داعش، افزایش می‌یابد؛ اما صرف نظر از این اختلافات باید گفت که القاعده عربستان در یک جنگ قدرت و نفوذ در داخل جامعه یمن گرفتار شده است. در بخش بعد، این مبارزه با یک تمرکز خاص بر روی گروه القاعده عربستان دنبال می‌شود و این گروه بیشترین ترس را از جنگجویان زیدی حوثی دارند.

ورود حوثی‌ها

زیدیسم یک شکل از شیعه است که از جانب حاکمان نخبه یمنی دنبال شد. این روند تا زمانی که کشور در سال ۱۹۶۲ میلادی به صورت جمهوری درآمد، دنبال می‌شد. رهبر جدید یمن که مورد حمایت عربستان بود، تلاش کرد تا نفوذ زیدی‌ها را که بیشتر در قسمت‌های شمالی یمن حضور داشتند را به حداقل برساند. بعد از دهه ۱۹۷۰ میلادی،

۱. ایندپندنت، ۱۳ ژانویه ۲۰۰۵.

<http://www.independent.co.uk/news/world/europe/were-paris-attacks-the-first-case-of-alqaeda-and-isis-working-together-six-questions-raised-in-aftermath-of-france-shootings-9975349.html>

۲. سی بی اس نیوز، ۱۴ ژانویه ۲۰۰۵.

وهاپیسم و سلفیسم به عنوان جایگزین زیدیسم ترویج گشت،^۱ سپس مجموعه‌ای از مؤسسات حمایت‌کننده این تفکر (وهاپیسم) تأسیس شد. این مؤسسات از محبوبیت در طبقه ضعیف حوثی بهره‌مند شدند.

اتحاد قدرت میان سلفی‌ها و وهاییون با پیدایش حزب‌الاصلاح پس از می ۱۹۹۰ میلادی و ادغام یمن شمالی و جنوبی، نگرانی‌های زیدی‌ها را دوچندان کرد. حزب‌الاصلاح به وسیله عبدالله الاحمر (وی یک رهبر قبیله‌ای بود و با اسلام‌گرایان ارتباط نزدیکی داشت) و عبدالمجید الزندانی (مردی که در حال حاضر به عنوان یک تروریست از جانب آمریکا معین شده است) تأسیس شد.^۲ حزب‌الاصلاح دربرگیرنده یک ائتلاف گسترده از اخوان المسلمین سنی، سلفیان وهابی، و قبایل زیدی که به دنبال حمایت هستند، بودند.^۳

زیدی‌ها، دو واکنش به رشد سلفی‌ها نشان دادند. اولین واکنش از مرکز «الحق» بود که توسط نخبگان زیدی رهبری می‌شد و شامل رهبران آینده حوثی بود. مرکز «الحق» قصد ایجاد یک ارتباط نزدیک‌تر با صالح و کسانی که در دولت هستند را در سر می‌پروراند تا از این طریق دسترسی بیشتری برای حمایت به دست بیاورد. با این حال الحق در مهار مردم یا به دست آوردن حمایت جوانان شکست خورد؛^۴ اما واکنش دوم از سوی مراکز آموزشی، کمپ‌های تابستانی، باشگاه‌های ورزشی و مدارس شبانه‌روزی شمال بود که ایشان موفقیت بیشتری کسب کردند. در آموزش‌های اعتقادی جوانان دو عنصر مذهب و ایدئولوژی بودن با روند رو به افزایش، در نظر بود. این آموزش‌ها با تمرکز خاص بر روی مسائل اجتماعی تأکید می‌کرد. مؤسسان این حرکت چند تن از خانواده حوثی بودند. هویت

۱. مؤسسه رند (۲۰۱۰)، ص ۷۴.

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/20s10/RAND_MG962.pdf

۲. وزارت خزانه‌داری ایالت متحده آمریکا، ۲۴ فوریه ۲۰۱۴.

<http://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/js1190.aspx>.

۳. مؤسسه رند، ص ۷۴.

۴. همان، ص ۹۵.

اجتماعی - مذهبی که در این گروه توسعه یافت، حوثی‌ها را به آینده یمن، خوش‌بین می‌کرد.^۱

پس از یک سری تظاهرات در سال ۲۰۰۲ میلادی در صعدة (واقع در شمال یمن)، قیام زیدی به رهبری حسین الحوثی ظهور کرد. حسین الحوثی در سخنرانی‌های مذهبی خود از دولت به خاطر فسادش انتقاد کرد؛ همچنین به خاطر بیکاری زیاد و قیمت بالای مواد غذایی اظهار تاسف کرد. وی در سراسر شهرهای کوهستانی در شمال یمن شهرت یافت و در ژوئن سال ۲۰۰۴ میلادی، اقدام به قیام مسلحانه در برابر دولت کرد^۲ و صعدة به عنوان سنگر شورشیان در نظر گرفته شد.

در سپتامبر ۲۰۰۴ میلادی، بعد از این که نیروهای دولتی، حسین الحوثی را کشتند، برادر جوان‌تر وی به نام عبدالملک الحوثی، رهبری گروه را بر عهده گرفت و شورشیان حوثی تحت رهبری او، پنج جنگ بر ضد دولت به راه انداختند که این جنگ‌ها تنها با آتش‌بس بی‌ثبات به طور پی در پی قطع می‌شد. پس از آخرین آتش‌بس در سال ۲۰۱۰ میلادی، حوثی‌ها از طریق ازدواج با خانواده‌های کلیدی، حضور خود را در قبایل گسترش دادند. یک سال بعد، جناح سیاسی جنبش گسترش یافت.

با توجه به این سابقه تاریخی، خشونت‌هایی که بین حوثی‌ها و دولت یمن در سال ۲۰۱۴ میلادی اتفاق افتاد، قابل پیش‌بینی بود. با این حال، پیش‌بینی این که اعتراضات آغاز شده حوثی‌ها در آگوست ۲۰۱۴ میلادی با توجه به مدت آن (بیش از یک ماه) منجر به یک قیام سیاسی و سقوط صناعا شود، سخت بود. برای درک این که چگونه این اتفاق افتاد. شناخت شرایط بعد از خروج طولانی علی عبد الله صالح الزامی است.

خروج صالح

صالح با توجه به قرارداد میانجی‌گریانه شورای همکاری خلیج فارس، به کناره‌گیری از قدرت در اوایل آوریل ۲۰۱۱ میلادی رضایت داد. قدرت به طور رسمی به معاون ریاست

۱. همان، ص ۹۸.

۲. گرگوری، جانسون، آخرین پناه: یمن، القاعده و نبرد برای عربستان، ص ۱۴۵-۱۴۷.

جمهوری صالح، یعنی «عبدربه منصور هادی» در فوریه ۲۰۱۲ تحویل داده شد، اگر چه صالح از قدرت کناره گرفت؛ اما نفوذ خود را در دولت جدید حفظ کرد. صالح در راس حزب «کنگره عمومی خلق» باقی ماند و در دولت جدید دارای مناسب چشمگیری شد. از سوی دیگر، اعضای خانواده صالح، شغل‌هایشان را در دستگاه‌های نظامی و امنیتی حفظ کردند. این توافق (کناره‌گیری صالح و تفویض قدرت به منصور) ادامه نفوذ و کنترل صالح را بر بخش‌های ارتش به کمک متحد وی تضمین کرد. این قرارداد همچنین روابط میان حزب‌الاصلاح و صالح را تعدیل کرد. نکته مهم این است که صالح از پیگرد قانونی به علت مرگ و میرهایی که در طول سال قیام رخ داده بود، مصون باقی ماند.

این طبقه‌بندی که به عنوان بخشی از قرارداد شورای همکاری خلیج فارس بود، مشکل جدی برای حوثی‌هایی که هیچ پست وزارتی دریافت نکرده بودند، ایجاد کرد. نه تنها هیچ یک از متحدان طبیعی ایشان تقویت نشدند، بلکه ارتباطشان با حزب‌الاصلاح نیز رو به وخامت می‌رفت.^۱ مسأله دیگر که موجبات نارضایتی حوثی‌ها را فراهم می‌کرد، چگونگی شکل یمن فدرالی جدید بود. ریشه این شکل و فرم برگرفته از کنفرانس گفتگوی ملی است که این کنفرانس به عنوان بخشی از توافق شورای همکاری خلیج فارس ایجاد شد. کنفرانس گفتگوی ملی متشکل از ۵۶۵ نماینده از احزاب مختلف سیاسی است که تقریباً یک سال به دنبال آشتی سیاسی و دیگر مسائل کلیدی همچون آینده یمن بود. این کنفرانس گذشته از این که از چهره‌های پابرجای دولت، تشکیل شده بود، نمایندگان مختلف سیاسی از جمله جوانان، تجزیه طلب‌های جنوب، حوثی‌ها و بانوان را نیز در برمی‌گرفت. نمایندگان در کنفرانس گفتگوی ملی با تغییر یمن به صورت سیستم فدرال که شامل شش ایالت می‌شد، موافقت کردند.^۲ پس از این که حوثی‌ها اوایل عقب‌نشینی کردند و

۱. الجزیره، ۹ اکتبر ۲۰۱۴.

<http://america.aljazeera.com/opinions/2014/10/yemen-shia-houthirebelspoliticaltransitionpeaceagreement.html>

۲. نیویورک تایمز، ۲۴ دسامبر ۲۰۱۳.

http://www.nytimes.com/2013/12/25/world/middleeast/yemenpartiesagreetoferaism.html?_r=0.

اصول را پذیرفتند؛ اما بر نارضایتی خود به نحوه ترسیم مرزها، به خصوص محروم بودنشان از منابع و بنادر مشخص، تأکید کردند.^۱ آنها خواستار ایجاد یک ایالت در شمال یمن شدند و افزون بر این نیز باید دسترسی بیشتری به نهادهای دولت فدرال برای کسب منفعت بیشتر، داشته باشند.^۲ این گفتگوها صحنه را برای تعارضی که در سال ۲۰۱۴ میلادی، بین حوثی‌ها، ارتش، و گروه‌های قبایل (دوستان دولت و حزب الاصلاح) اتفاق افتاد، آماده می‌کرد؛ در حالی که حوثی‌ها به عقب‌نشینی در اواخر ماه ژوئیه توافق کرده بودند. با این وجود در اواخر جولای ثابت کردند که در درگیری ثابت قدم‌اند. آن‌ها یک پیروزی بزرگ، با به دست گرفتن کنترل شهر عمران در شمال صنعاء، به دست آوردند.

علاوه بر این، در ماه می سال ۲۰۱۴ میلادی، وزیر دارایی یمن اعلام کرد که یارانه‌های سوخت به خاطر بخشی از مذاکره وام ۵۰۰ میلیونی با صندوق بین‌المللی پول قطع خواهد شد.^۳ هنگامی که در ماه آگوست، یارانه‌ها قطع شد و قیمت سوخت ۹۰ درصد افزایش یافت، حوثی‌ها خواستار برگرداندن فوری یارانه شدند.^۴ ده‌ها هزار نفر از حمایت‌کنندگان ایشان در حومه صنعاء جمع شدند. آنها با بلدزرهايشان، ساختمان‌ها را برای ساختن یک راه برای کمپ‌های موقت اعتراض، خراب کردند.^۵ این یک حرکت تاکتیکی و فرصت‌طلبانه بود که حوثی‌ها با یک سیاست دوست‌نداشتنی، به منظور مشروعیت بخشیدن به ربودن قدرت، سرمایه‌گذاری می‌کردند. پس از درگیری‌های

۱. AEI Critical Threats، ۲۵ دسامبر ۲۰۱۴.

<http://www.criticalthreats.org/yemen/knutzen-sanaa-undersiege-yemens-uncertain-future-september-25-2014>.

۲. AFP، ۲۰ آگوست ۲۰۱۴.

<http://www.afp.com/en/news/thousands-armed-rebels-flood-yemen-capital>.

۳. یمن تایمز، ۲۰ می ۲۰۱۴.

<http://www.yementimes.com/en/1782/news/3862/Yemen-to-reduce-fuel-subsidies-to-get-IMF-loan.htm>.

۴. AEI Critical Threats، ۲۵ دسامبر ۲۰۱۴.

۵. ریتزر، ۲۴ آگوست ۲۰۱۴.

<http://uk.reuters.com/article/2014/08/24/uk-yemen-protestsidukbn0gn06m20140824;sana'a-under-siege:yemen's-uncertain-future,aei-critical-threats,september-2-2014>.

خسوفت‌آمیز اولیه، دولت کنار آمد و به برگرداندن یارانه‌های سوخت و تشکیل کابینه جدید راضی شد.^۱ با این حال، حوثی‌ها به سبب پیروزی‌هایشان جسور شده و به پیشرفتشان ادامه دادند. آنها در مدت کوتاهی دانشگاه با نفوذ الایمان را (عبدالمجید الزندانی مدیر آن بود) به کنترل خود درآوردند و نیروهای امنیتی دولتی را که از تلویزیون دولتی دفاع می‌کردند، شکست دادند. آنها همچنین کنترل یک استادیوم نزدیک به آنجا را به دست گرفتند.^۲

کانون مبارزات در یک پایگاه نظامی شمال غرب صنعا بود، آنجا که حوثی‌ها، نیروهای وفادار به جنرال علی محسن الاحمر را شکست دادند. این مسأله از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود؛ چرا که علی محسن (دشمن حوثی‌ها که منجر به ایجاد جنگ‌های دولتی در برابر حوثی‌ها شده بود) دارای نفوذ زیادی در دولت بود.^۳ نکته مهم این است که نیروهای هادی (رئیس جمهور)، به کمک علی محسن نیامدند. چه بسا، رئیس جمهور به تماشای مبارزه میان دو رقیبش نشست. نکته دیگر این است که زمانی که نیروهای هادی تعامل با حوثی‌ها را کاهش دادند، نیروهای متحدالاصلاح نیز همین کار را انجام دادند.^۴

هنگامی که حوثی‌ها در تسلط بر شهر صنعا پیشرفت کردند، نیروهای نظامی پست‌های خود را ترک کردند و وزیر کشور «عبد التراب» خواستار همکاری با نیروهای پیشرفت‌کننده شد.^۵ حوثی‌ها، بانک مرکزی و دیگر بانک‌ها، ساختمان دولت و ایستگاه تلویزیون را به تصاحب درآوردند. از سوی دیگر حوثی‌ها، پایگاه‌های ایست و بازرسی در

۱. مجله وال استریت، ۱۴ سپتامبر ۲۰۱۴.

<http://online.wsj.com/articles/al-qaeda-militants-flowitoyemescatal1410737916>

۲. AEI Critical Threats، ۲۵ سپتامبر ۲۰۱۴. (مترجم: AEI خلاصه American Enterprise Institute است که به معنای موسسه اینترپرایز آمریکا است. مؤلف در بخش‌هایی از مقاله خود همچون اینجا به این سایت، استناد کرده است که خالی از اشکال نیست. این سایت توسط یکی از مؤسسات آمریکا پشتیبانی می‌شود و وظیفه تامین امنیت ملی ایالت متحده آمریکا را به عهده دارد.)

۳. مکان فعلی علی محسن ناشناخته است. هر چند ممکن است که او به جده عقب‌نشینی کرده باشد.

۴. Vice News، ۲۸ اکتبر ۲۰۱۴.

<https://news.vice.com/article/the-houthis-are-battling-al-qaedaamid-a-slow-burning-coup-in-yemen>.

۵. Star Daily، ۲۱ سپتامبر ۲۰۱۴.

<http://www.dailystar.com.lb/News/Middle-East/2014/Sep-21/271411->

سراسر صنعا راه‌اندازی کردند. توجه به این مسأله واجب است که این پیشرفت‌های حوثی‌ها، در حالی است که رهبر آنها برای مذاکره شرایط کنونی به کاخ ریاست‌جمهوری رفت. حتی حوثی‌ها هم ممکن است که از سقوط آسان صنعا تعجب کرده باشند.^۱

در ۲۱ سپتامبر ۲۰۱۴ میلادی توافقی با دو شرط امضاء گشت؛ این دو شرط عبارت بودند از:

۱. انتصاب یک نخست‌وزیر جدید در عرض سه روز
۲. تشکیل دولت تکنوکرات (تخصص‌گرا یا به عبارت دیگر فن‌گرا) در عرض یک ماه پس از انتصاب نخست‌وزیر

پیش شرط این توافق، برگرداندن یارانه‌های سوخت بود،^۲ علاوه بر این، حوثی‌ها مشاوره برای رئیس‌جمهور (که اعضای شورا به دست وی صورت می‌گیرد) انتخاب کردند که وظیفه او علاوه بر سایر وظائفش (مرتبط با نتیجه کنفرانس ملی)، نظارت بر انتخابات بود.^۳ در نهایت شبه نظامیان حوثی با نیروهای نظامی و امنیتی یمن یکپارچه شدند و حوثی‌ها نیز کمپ‌های اعتراض و ایستگاه‌های بازرسی خود را جمع‌آوری کردند. حوثی‌ها واگذاری کنترل خاک یمن را نپذیرفتند؛ ولی موافق با خلع سلاح و رعایت آتش‌بس، در مناطق درگیری بودند.^۴

با این شرایط، در تحقق این توافق، تردید بود؛ چرا که ریاست‌جمهوری (هادی) با امضای این توافق، از سویی، قدرت خود را زیر سؤال برده و از سوی دیگر بر پیروزی‌های حوثی‌ها مهر تأیید می‌زد. این توافق به وجود آمده توسط سازمان ملل که به صورت طرفدارانه تنظیم شده بود، به اختلال داخلی و بین‌المللی در یمن دامن می‌زد.^۵

۱. مترجم: این جمله بدون آدرس بیان شده است و خالی از اعتبار علمی است.

۲. Atlantic Council، ۲۳ سپتامبر ۲۰۱۴.

<http://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/yemen-president-hadi-s-gamble-with-thehouthis>.

۳. Al-Monitor، ۲۹ سپتامبر ۲۰۱۴.

[#">http://www.al-monitor.com/pulse/politics/2014/09/yemen-coup-agreement-political-shifthouthi-saleh-end-wars.html.#](http://www.al-monitor.com/pulse/politics/2014/09/yemen-coup-agreement-political-shifthouthi-saleh-end-wars.html)

۴. Council Atlantic، ۲۳ سپتامبر ۲۰۱۴.

۵. ریترز، ۱۷ اکتبر ۲۰۱۴.

<http://www.reuters.com/article/2014/10/07/usyemenpoliticspmidUSKCN0HW19220141007>.

پیروزی‌های حوثی‌ها بر نفوذ سیاسی آن‌ها دلالت دارد؛ به عنوان مثال در هفتم اکتبر، خواستار نصب نخست وزیر جدید شدند. نماینده مورد نظر ریاست جمهوری، آواد بن مبارک، از سوی حوثی‌ها رد شد و آن‌ها به دنبال برگزاری تظاهرات شدند. پس از آن بن مبارک از مقام خود کنار گذاشته شد. همچنین برای برجسته نمودن نفوذ حوثی‌ها اشاره به انتصاب «خالد البها» در سازمان ملل، مفید است. وی بیشتر تمایل را به حوثی‌ها داشت،^۱ و یکی از اولین اقدامات او، دادن کنترل وزارت خانه نفت، به حوثی‌ها بود.^۲

حوثی‌ها همزمان با سیاست‌های خود، دست به تسلط مناطق دیگر زدند. آنها قبل از پیروزی در صنعاء و پیش از تسخیر حدیده (یک شهر بندری در غرب یمن)، دمار (جنوب پایتخت) را تصرف کردند. حوثی‌ها با تسخیر شهر حدیده، دسترسی به باب‌المندب را میسر کردند. باب‌المندب یک ورودی جنوبی به دریای سرخ است که با خلیج عدن و اقیانوس هند مرتبط می‌شود و شرق آفریقا را از شبه جزیره عربستان جدا می‌کند. تقریباً چهار درصد از فرآورده‌های نفتی جهان از میان این آبراه عبور می‌کند.^۳ می‌توان گفت این یک حرکت استراتژیک از جانب حوثی‌ها بود.

صالح و حوثی‌ها

حوثی‌ها، بدون جنگ، دمار و حدیده را تسخیر کردند. آن‌ها بر سراسر صنعاء تسلط یافتند و این امر با وضعیت آشفته ارتش یمن، طبیعی می‌نمود. شاید بتوان گفت که صالح، از حوثی‌ها در تخریب روند سیاسی یمن و شکست دشمنانش (همچون اصلاح و علی محسن الاحمر) استفاده کرده است.

۱. Asharq al-Awsat، ۱۳ اکتبر ۲۰۱۴، <http://www.aawsat.net/2014/10/article55337483>

۲. UPI، ۲۷ اکتبر ۲۰۱۴.

http://www.upi.com/Business_News/Energy-Resources/2014/10/27/Yemen-rebel-movement-Bin-charge-of-oil-ministry/4241414406147/?spt=sU.

۳. Financial Times، ۲۳ اکتبر ۲۰۱۴.

<http://www.ft.com/cms/s/0/444765c059dc11e4978700144feab7de.html?siteedition=uk#axzz3hl9sjqkj>.

صالح، ارتش را قبل از تصرف صنعاء به دست حوثی‌ها، آماده کرده بود؛ اما شایعه آتش‌بس میان او و حوثی‌ها زمزمه می‌شد. به نظر می‌رسد شهر دمار نیز توسط قبایلی که هم‌پیمان با صالح بودند و در کنار حوثی‌ها جنگیده بودند، به تسخیر درآمد،^۱ علاوه بر این، صالح هنگامی که علی محسن شکست خورده بود، حامیانش را برای کمک در کنترل خیابان‌های صنعاء هدایت کرد. یکی از ساکنان صنعاء گفته است: «کسانی که در ایست و بازرسی‌ها هستند، حوثی نیستند؛ ولی نمی‌توانند به حوثی‌ها، بی‌توجه باشند».^۲ علاوه بر این شواهد، پسر رئیس‌جمهور سابق «احمد علی عبدالله صالح» یکی از همدستان محتمل با حوثی‌هاست که تا ماه اوت ۲۰۱۲، رهبر گارد ویژه ریاست جمهوری بوده است. حوثی‌ها با توجه به اتحاد با صالح، دارای قدرت کوتاه مدتی هستند؛ اما این اتحاد، مانع حمایت بیشتر مردم از حوثی‌ها می‌شود. تصاحب صنعاء به دست حوثی‌ها، مبارزه آنان را ضد فساد بارز کرد و این امر، اقبال عمومی را در پی داشت، اگرچه از سوی دیگر، هزینه‌هایی برای ایشان داشت. این گروه به سبب اتحاد با صالح منفور، دچار بحران طولانی مدت شد.

القاعده شبه جزیره عربستان و حوثی‌ها

مدت کوتاهی بعد از توافق ۲۱ سپتامبر، عبدالملک الحوثی در سخنرانی خود اظهار داشت: «خطرناک‌ترین موانع در مواجهه با یمن (به نظر می‌رسد به علی محسن الاحمر و همکاران اهل سنت و قبیله‌ای همچون الاصلاح اشاره دارد)، حذف شده‌اند. تنها مانع باقی‌مانده، القاعده شبه جزیره عربستان است».^۳

القاعده عربستان از ناآرامی موجود، برای وارد کردن نیروی فعال به صنعاء، به علت پیوستن به جاسوس‌های موجود بهره برده است. رهبر القاعده عربستان، «جلال بالدی» قبل از ورود حوثی‌ها به صنعاء، در یک ویدئو هشدار داد که نیروهای ما به صنعاء وارد

۱. همان.

۲. Vice News، ۲۸ اکتبر ۲۰۱۴.

۳. واشنگتن پست، ۲۳ سپتامبر ۲۰۱۴.

http://www.washingtonpost.com/world/after-overrunning-yemens-capital-rebel-leader-vows-to-fight-al-qaeda/2014/09/23/6c71ab66-435a-11e4-b437-1a7368204804_story.html.

شده‌اند و ما برای این مبارزه آماده هستیم و جنگجویان ما در برابر حوثی‌ها و دولت خواهند ایستاد.^۱ این یک تهدید صرف نبود. چنانچه القاعده عربستان در اواخر سپتامبر، خانه‌ای (متعلق به یک حوثی برجسته) را در صعده و بیمارستانی را در مارب (در شرق یمن) که توسط حوثی‌ها کنترل می‌شد، هدف قرار داد؛^۲ همچنین بعد از عدم پذیرش نخست‌وزیری توسط مبارک، دو حمله انتحاری کرد؛ اولی در صنعا رخ داد که مکان تجمع حوثی‌ها در میدان التحریر را هدف می‌گرفت که بیش از چهل نفر کشته شدند و دیگری در حضرموت (جنوب شرقی یمن) بود، که در آن ارتش مورد هدف قرار گرفت و حداقل ۲۰ نفر از سربازان، جان خود را از دست دادند.^۳ در روزهای ۱۶ تا ۲۰ ماه اکتبر، القاعده عربستان، مسئولیت ۱۶ حمله جداگانه که تا حد زیادی در مرکز یمن بود را به عهده گرفت.^۴

اختلاف القاعده عربستان با حوثی‌ها در آینده رو به افزایش است. به خاطر این که هر دو گروه در فکر تشدید حضور خود در سراسر یمن هستند و از سویی دیگر، تاخت و تاز در قلمروی جدید را در دستور کار خود قرار دادند؛ برای مثال القاعده عربستان در ماه اکتبر، کنترل شهر عدن در جنوب غربی یمن را به دست گرفت. این یک حرکت تلافی‌جویانه در مقابل به دست گرفتن کنترل حاشیه «اب» توسط حوثی‌ها بود. «اب» منطقه شناخته شده تحت کنترل القاعده عربستان است.^۵

حوثی‌ها در تلاش برای گسترش قلمروی خود در رداع، واقع در استان البیضاء هستند. این کار، آنها را به مجادله و تضاد با القاعده عربستان و جنگجویان قبایل می‌کشاند.^۶

۱. مجله وال استریت، ۱۴ سپتامبر ۲۰۱۴.

۲. یمن تایمز، ۳۰ سپتامبر ۲۰۱۴.

<http://www.yementimes.com/en/1820/news/4397/SuicidebomberinMaritargesHouthis.htm>.

۳. مجله جنگ طولانی، ۹ اکتبر ۲۰۱۴.

http://www.longwarjournal.org/archives/2014/10/aqap_suicide_attacks.php.

۴. مجله جنگ طولانی، ۲۰ اکتبر ۲۰۱۴.

http://www.longwarjournal.org/archives/2014/10/aqap_claims_credit_f.php.

۵. AFP، ۱۶ اکتبر.

<http://www.afp.com/en/node/2950016/2014>.

۶. از قضاء با وجود شعارهای عمومی من جمله خط مرگ بر آمریکا، آنها از طریق آمریکا کمک شده‌اند. آمریکا اخیرا هواپیماهای بدون سرنشین متعدد را در البیضاء در برابر القاعده عربستان راه‌اندازی کرد.

<http://www.voanews.com/content/reu-yemen-tribal-al-qaida-kills-shiiterebels/2492558.html>.

اکنون تشدید خشونت میان حوثی‌ها و القاعده عربستان، واضح است. فرمانده نظامی القاعده عربستان، «قاسم الریمی»، پس از این که حوثی‌ها در شهر رداع به دنبال تسلط بودند، هشدار داد که فعالیت‌های آنها تحت رصد است و بهای سنگینی را خواهند پرداخت.^۱ این تهدید با عمل همراه شد و در روزهای بعد، القاعده عربستان و متحدان آنها از جنگجویان قبایل، شش حمله در برابر حوثی‌ها به راه انداختند.^۲ در ۳ دسامبر، القاعده یک ماشین بمب‌گذاری شده را طراحی کرد که خانه سفیر ایران را مورد هدف قرار داده بود. چند روز بعد نیز عملیاتی هماهنگ و شبیه به عملیات ۳ دسامبر به وقوع پیوست. این حمله منجر به کشته شدن ۲۵ نفر شد که ۱۵ نفر آنان کودکان بودند.^۳

در واقع قبایل رداع، حامی ایدئولوژی القاعده عربستان نیستند؛ اما حوثی‌ها را بیگانه می‌پندارند و از تلاش‌های آن‌ها برای به دست آوردن قلمروی بیشتر و غصب قدرت، نگران هستند؛ بنابراین گسترش بیشتر حوثی‌ها، توانایی القاعده عربستان را در جذب نوآموز بیشتر می‌کند؛ چنانچه «ندوه الدساری» به یک وضعیت مشابه رخ داده در تابستان ۲۰۱۴ میلادی اشاره کرده است (جذب نوآموز توسط القاعده عربستان)، آن زمانی که اصلاح و قبایل با حوثی‌ها در مارب و جوف جنگیدند.^۴

احتمال می‌رود که درگیری‌های حوثی و القاعده عربستان، به فرقه‌گرایی منجر شود؛ در حالی که فرقه‌گرایی به طور کلی یک عامل حرکت در جنگ‌های مختلف در سراسر یمن نبوده است. القاعده عربستان به حوثی‌ها مانند یک مرتد نگاه می‌کنند و تلاش خواهد

۱. رویترز، ۲۱ نوامبر ۲۰۱۴

<http://www.reuters.com/article/2014/11/21/usyemenqaedawarningidUSKCN0J518B20141121?feedType=RSS&feedName=worldNews>.

۲. یمن تایمز، ۲۴ نوامبر ۲۰۱۴

<http://www.yementimes.com/en/1835/news/4611/>

۳. نیویورک تایمز، ۳ دسامبر ۲۰۱۴

<http://www.nytimes.com/2014/12/04/world/middleeast/bombing-in-yemen-targets-iranianenvoys-home.html>;

۴. Council Atlantic، ۱۷ سپتامبر ۲۰۱۴

<http://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/sectarian-war-going-unnoticed-in-easme>

کرد که این تضاد را به شکل فرقه‌گرایی درآورد. این یک نگرانی نهفته در اهل سنت در مورد سرعت و مقیاس گسترش اخیر حوثی‌ها را به وجود می‌آورد.

القاعده عربستان و آینده یمن

یمن در سال‌های اخیر، عاری از یک حکومت ایده‌آل بوده است که بتواند از گروهی همچون حوثی‌ها حمایت کند. با این حال فعالیت‌های اخیر حوثی‌ها مقداری از این حمایت را تضعیف کرد، هرچند توانایی حوثی‌ها در نگهداری قلمرویشان در برابر مقاومت القاعده عربستان، حملات هوایی به رهبری عربستان و مقاومت بالقوه باز یگرانی همچون اصلاح و علی محسن الاحمر،^۱ همچنان بارز است. در کشوری که به وسیله خشونت، چند دستگی و فقر احاطه شده، این سؤال مطرح می‌شود که چه کسی قادر به خروج از این بحران است؟ القاعده عربستان همواره به دنبال استفاده از این نوع بی‌ثباتی در یمن بوده است؛ خوشبختانه، سبک جهادی القاعده عربستان، عدم توانایی خود را برای جذب حمایت مردمی ثابت کرده است، علاوه بر این، این گروه از نگهداری قلمرویش در برابر مخالفان نظامی (از ارتش، شبه نظامیان حمایت‌شده از طرف دولت و قبایل) ناتوان بوده است. با این حال در تأثیری که داعش بر جنبش جهادی یمن داشته است، نباید اغراق کرد. تأثیر داعش بر القاعده عربستان ممکن است از برخی پیام‌های دلسوازان، و فرار عده کمی از القاعده عربستان به دست آمده باشد؛ اما رهبر ارشد القاعده عربستان در وفاداری‌اش به ایمن الظواهری، باقی مانده است و تلاش برای تحکیم وحدت در میان اهل سنت را پیگیری می‌کند، علاوه بر این با فرار رئیس‌جمهور «هادی» به عربستان سعودی، هیچ

۱. علی محسن الاحمر متولد ژوئن ۱۹۴۵ میلادی در شهرستان «سنحان» واقع در استان صنعاء است. وی در سال ۱۹۶۱ به ارتش پیوست و در سال ۱۹۶۸ از درجه سربازی به ستوان یکمی رسید و در سال ۱۹۷۱ وارد دانشگاه جنگ یمن شد. از این دانشگاه با مدرک کارشناسی در سال ۱۹۷۴ فارغ‌التحصیل شد و به درجه سروانی رسید. وی یکی از قویترین مردان دستگاه نظامی یمن به شمار می‌رود که تجربه جنگهای شش‌گانه با حوثی‌ها در صعد و خدمت به «علی عبدالله صالح» رئیس‌جمهور وقت یمن را در کارنامه خود دارد. وی پس از جمعه «کرامت» که به کشته شدن بیش از ۵۰ جوان انقلابی یمن در ۱۱ فوریه در میدان «تغییر» صنعاء در سال ۲۰۱۱ شد، از علی عبدالله صالح جدا شد. این مسئله یک ضربه برای رئیس‌جمهور وقت یمن به شمار می‌رفت. <http://www.farsnews.com/13941204001127>

دولت مشروع مرکزی در یمن نیست. القاعده عربستان می‌خواهد از این ضعف، در جهت گسترش قلمروی جدید در سراسر کشور بهره‌برداری کند؛ همچنین القاعده عربستان به فکر متقاعد کردن (به این معنا که القاعده عربستان مجهز شده است) مجاهدین مردم خود در مقابل دستاوردهای داعش است.

با توجه به این که القاعده عربستان، تلاش می‌کند تا قلمروی خود را نگهدارد؛ با حوثی‌های به شدت توسعه‌طلب، وارد مجادله روزافزون خواهد شد. هر کسی که در صدر قرار بگیرد آینده یمن در دست اوست؛ متأسفانه گزینه‌ای که فراهم‌کننده خوشبینی باشد، وجود ندارد. خشونت در یمن فرقه‌گرایی را به وجود می‌آورد و آن را افزایش می‌دهد و مسلم است که القاعده عربستان در فرقه‌گرایی چه در تشکیل و چه در افزایش دخیل خواهد بود. در بقای القاعده عربستان، تحولات یمن در ماه‌های پیش‌رو مهم نیست؛ چرا که القاعده عربستان نه تنها مربوط به این کشور نیست، بلکه به عنوان یک جنبش کلی جهاد مطرح است. القاعده عربستان یک سازمان به شدت انعطاف‌پذیر است که رهبران کلیدی‌اش در حمله هواپیماهای بدون سرنشین کشته شده‌اند و قدرت و قلمروی خود را نیز از دست داده‌اند؛ در حالی که جلوه جذابیت تروریسم فراملی القاعده عربستان، باعث ایجاد خشم برای دولت‌های غربی شده است. با این حال، آن گونه که حوادث اخیر پاریس ثابت کرده است، این گروه به پیشرفت و مدیریت وحدت نسبی با داعش ادامه می‌دهد. جای هیچ تعجبی نیست که شکست دادن گروه القاعده عربستان به عنوان یک اولویت برای دولت‌ها در سراسر دنیا باقی بماند.

منابع

۱. گرگوری، جانسون، آخرین پناه: یمن، القاعده و نبرد برای عربستان، انتشارات وان ورلد، [بی جا، بی تا].
۲. مجله وال استریت، ۲۰ ژوئن ۲۰۱۳.

سایت‌ها:

3. <http://in.reuters.com>
4. <http://www.cbsnews.com>
5. <http://www.memri.org>
6. <http://www.aljazeera.com>
7. <http://english.alarabiya.net>
8. <http://www.washingtonpost.com>
9. <http://www.thetimes.co.uk>
10. <http://townhall.com>
11. <http://www.longwarjournal.org>
12. <http://www.reuters.com>
13. <http://www.yementimes.com>
14. <http://southasia.foreignpolicy.com>
15. <http://english.alarabiya.net>
16. <http://www.ft.com>
17. <http://www.washingtontimes.com>
18. <https://www.ctc.usma.edu>
19. <http://al-shorfa.com>
20. <http://www.thedailybeast.com>
21. <http://www.criticalthreats.org>
22. <http://news.siteintelgroup.com>
23. <http://www.nytimes.com>
24. <http://www.independent.co.uk>
25. <http://www.rand.org>
26. <http://www.treasury.gov>
27. <http://america.aljazeera.com>
28. <http://www.nytimes.com>
29. AEI Critical Threats
30. <http://www.criticalthreats.org>

31. <http://www.afp.com>
32. <http://iran-newspaper.com>
33. <http://uk.reuters.com>
34. <https://news.vice.com>
35. <http://www.dailystar.com>
36. <http://www.atlanticcouncil.org>
37. Asharq al-Awsat
38. <http://www.aawsat.net>
39. <http://www.upi.com>
40. <http://www.ft.com>
41. <http://bigstory.ap.org>
42. <http://www.alarabiya.net>
43. <http://www.reuters.com>
44. <http://www.washingtonpost.com>
45. <http://www.voanews.com>
46. <http://www.nytimes.com>
47. <http://henryjacksonsociety.org>
48. <http://www.hudson.org/>
49. <http://www.al-monitor.com>
50. <http://online.wsj.com>
51. <http://www.yemenpost.net>
52. <https://news.vice.com>
53. <http://www.atlanticcouncil.org>
54. <http://www.iran-futures.org>
55. <http://www.jomhornews.com>
56. <http://fa.alalam.ir>
57. <http://www.farsnews.com>

